

4. LANTBREVÄRINGSLINJER

I Östhammars kommun har i historisk tid endast ett fåtal lantbrevbäringslinjer upprätthållits.
Dessa avvecklades omkring år 1900.

HÖKHUFVUD - GIMO (1891 - 1900)

F54 4.7.1894

FTJ16B 1.9.18XX

F56 12.8.1891

Utrikes brev till U.S.A. avsänt med lantbrevbärarlinjen Hökhufvud - Gimo 10.9.1892. Korrekt porto 20 öre (F54).
Transitstämplat på baksidan Gimo 10.9.1892.

ÖSTHAMMAR - ELFSNÄS (1896 - 1900)

F52 9.6.1900

F56 23.8.1899

4. LANTBREVBÄRINGSLINJER

ÖREGRUND - GRÄSÖ (1894 - 1899)

F54 17.5.1899

Landtbrefbärings:									
4.									
Öregrund—Kallboda.									
(Från den 3 maj 1882.)									
S. O.	—	8,0	0,2	Öregrunds postkontor	{	S. O.	9,45	—	
S. O.	8,30	8,35	0,1	Gräsö klockaregård ...	{	S. O.	2,30	—	
S. O.	8,45	—	0,5	Gräsö komministersboställe	{	S. O.	9,10	9,15	
O.	—	8,50	0,5	Kallboda	{	S. O.	1,55	2,0	
O.	10,30	—	0,8			S. O.	—	9,0	
						O.	1,40	1,45	
						O.	—	12,0	

Turlista för lantbrevbärlinjen Öregrund - Gräsö. Postlinjen är totalt 0,8 mil och vänder hos fjärdingsman Johan Magnusson i Kallboda. Magnusson hade tidigare varit poststationsföreståndare för Gräsö postkontor 1875 - 1879. Linjen passerar även komminister Nybergs bostad vilket postmästare Lindstedt i Öregrund har bedömt som mycket positivt.

5. JÄRNVÄGSPOSTLINJER

Post har i Östhammars kommun transporterats med två järnvägslinjer; Örbyhus-Hargshamn med början 1878 och Gimo-Faringe med början 1921.

Ö.D.H.J. "ÖRBYHUS-DANNEMORA-HARGSHAMN JERNVÄG" (1878 - 1885)

Vid järnvägslinjens inrättande beslutades att Dannemora-Harg järnväg skulle utrustas med en tjänstgörande postiljon och en halv postkupé för tryggad säkerhet och noggrannhet. Man räknade med mycket värdepost och tung vanlig post då man via en landsvägsförbindelse mellan Harg och Grisslehamn skickade post till Finland. I Dannemora lastades posten om från normalspår till den smalspåriga linjen till Hargshamn.

FL15a 2.1.1882

F32e 14.8.1883

F39 8.8.1885

Inrikes brev stämplat Ö.D.H.J. 7.6.1883 frankerat med 12 öre (F32g), korrekt porto för brev av första viktklassen. Brevet har gått med järnväg Örbyhus-Uppsala-Stockholm och delats ut samma dag i Stockholm med 5:e tur.

5. JÄRNVÄGSPOSTLINJER

DANNEMORA - HARGS JERNVÄG (1881-1885)

Godsfrimärken från Dannemora-Harg järnväg. Samtliga kända märken är stämpelade på insidan av en pärm till godstaxa för åren 1881 till 1885. Stämpeln är i röd färg.

65 öre på 25 öre ändrat med blåpenna. Röd stämpel på brun kartong

95 öre på 25 öre ändrat med svart bläck. Röd stämpel på brun

DANNEMORA - HARG (1885 - 1899)

F39 2.9.1885

F30j 30.10.1886

F45 15.7.1891

Utrikes brevkort till England avsänt med postkupén Dannemora - Harg 19.7.1899. Transitstämpel Trelleborg-Sassnitz 20.7.1899. Korrekt porto för utrikes brevkort 10 öre.

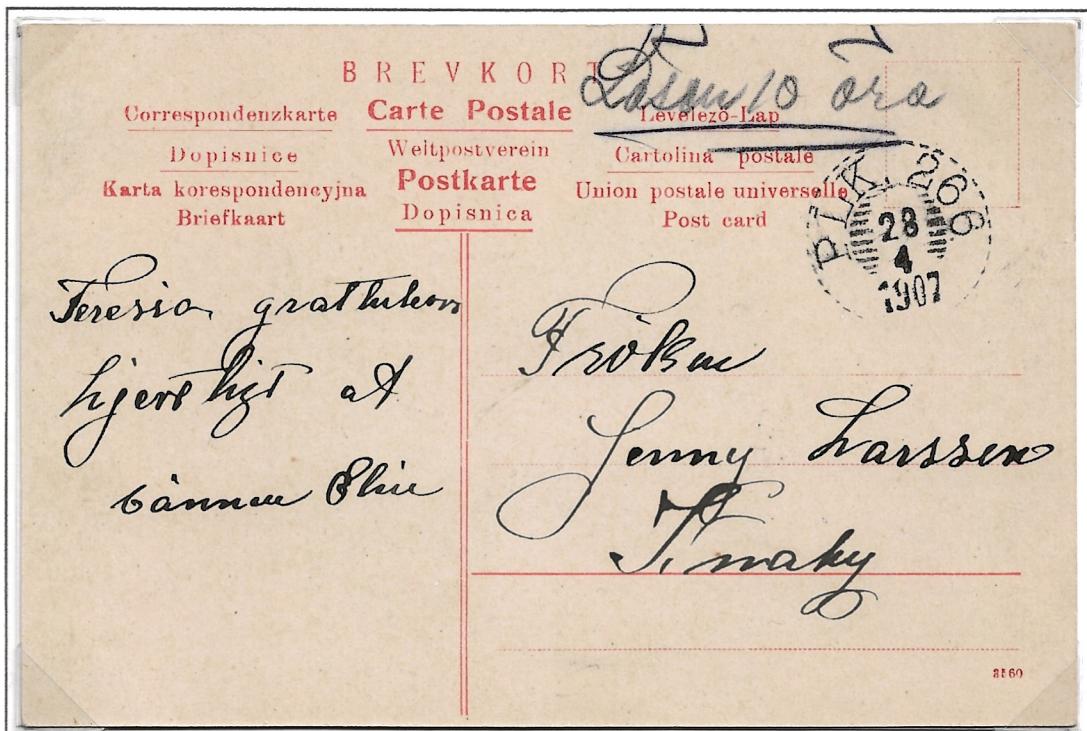
5. JÄRNVÄGSPOSTLINJER

HARG - ÖRBYHUS A (1894 - 1898)

F54 26.9.1898

PLK 266 (1900 - 1921) DANNEMORA - HARGSHAMN

Inrikes lösenbelagt brevkort stämplat PLK 266 29.4.1907. Lösen 10 öre (porto 5 öre + felande porto 5 öre). Bildsidan visar vy från Österby. Kortet har sannolikt sänts från järnvägsstationen i Dannemora till Knaby, ca 9 km.

Omvänt årtal Nyårsdagen 1918

Inrikes brevkort PLK 266 med
omvänt årtal 1.1.1918.
Efter ett sannolikt hårt nyårsfirande
har posttjänstemannen satt årtalat
upp och ned.

5. JÄRNVÄGSPOSTLINJER

PLK 266B (1900 - 1921)
DANNEMORA - HARGSHAMN

Inrikes brevkort, 5 öre, stämplat PLK 266B 5.6.1902.

PLK 266 (1921 - 1940)
GIMO - RIMBO

PLK 266 Nst 34b (1924 - 1940)

F143A 12.9.1927

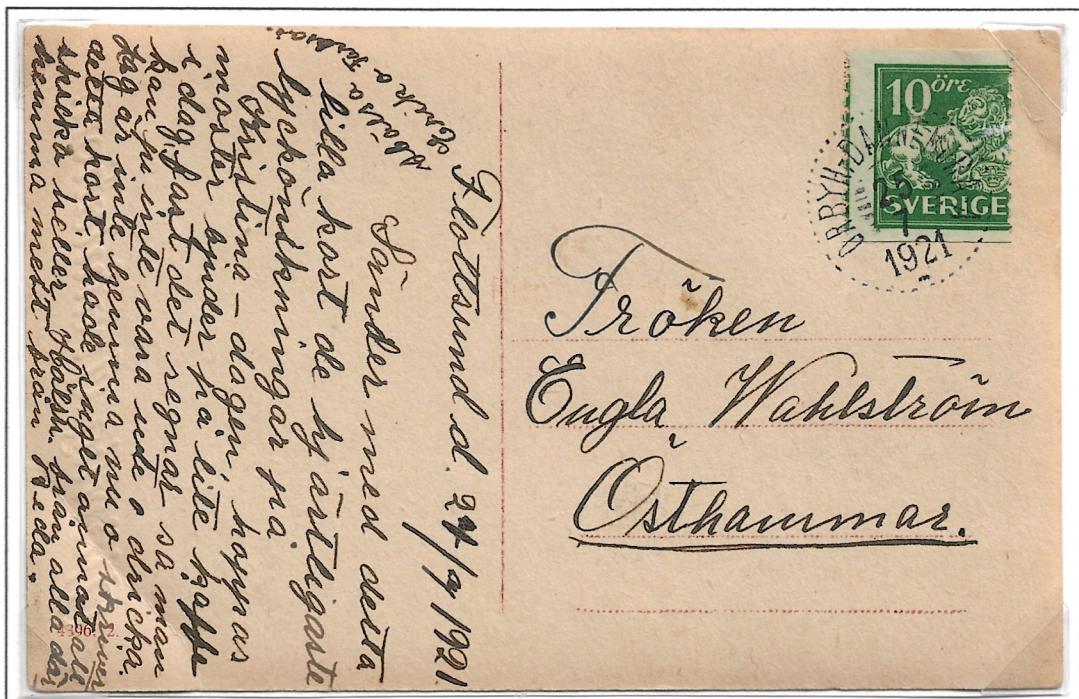
PKP 266B Nst 59c (1933 - 1960)

F242A 3.5.1935

5. JÄRNVÄGSPOSTLINJER

ÖRBYH - DANNEMORA A (1921 - 1924)

Korrekt frankerat inrikes brevkort, 10 öre (F144, typ 1), avstämplat Örbyh-Dannemora A 25.7.1921.

ÖRBYH - DANNEMORA B (1921 - 1924)

Korrekt frankerat inrikes brevkort, 10 öre (F149), avstämplat Örbyh-Dannemora B 21.2.1921.

Mycket ovanlig stämpel - tidigast kända avtryck.

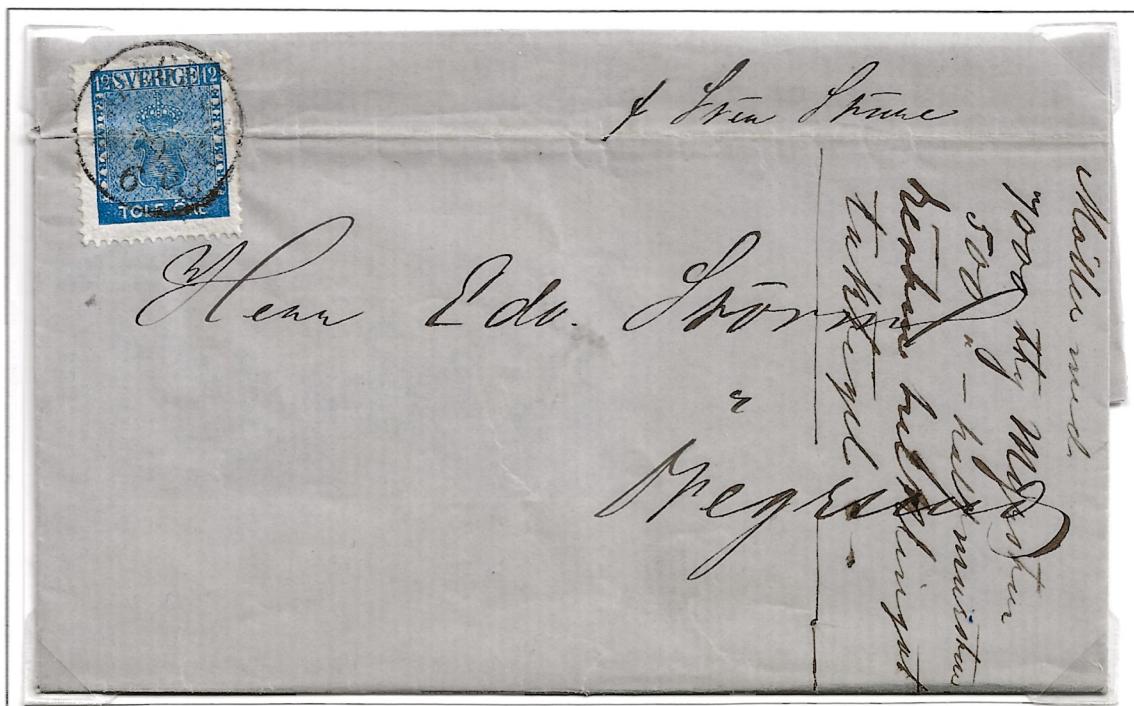
6. SKEPPSPOST

I kungörelse från mars 1835 fastställdes att på ångfartyg som gör reguljära turer med passagerare mellan orter där det finns postkontor får medföra försändelser där postporto erlagts eller försändelser som avses att lösas av mottagaren. Avsändaren ska på brevet anteckna stadens namn från vilket avsändandet sker och dessutom "betalt" i de fall då portot erlagts till fartygets befälhavare. Det var sedan befälhavarens skyldighet att genast vid framkomsten till den stad eller ort dit försändelserna var adresserade uppsöka postkontoret och mot kvitto överlämna de försändelser och det postportobelopp som emottagits. Vidare föreskrevs att det ombord skulle finnas en låst låda där man kunde lägga lösa brev och då endast obetalda brev. Nycklar till denna låda skulle förvaras på vederbörlande postkontor och befälhavaren ansvarade för att lådan överlämnades och han skulle även närvara när den öppnades. Breven skulle vid framkomsten ankomststämpelas med ortens ordinarie stämpel för att tydligt visa när brevet ankom. Hälften av portot för de befordrade försändelserna tillföll fartygets befälhavare och den andra halvan blev postverkets inkomst.

År 1860 upphävdes den gamla kungörelsen och ett nytt regelverk förbättrade rederiernas ekonomiska villkor. Ersättningen baserades på rederiets frakttaxa plus 20 procent för "postgodsets vårdande". Samma ersättning gällde för ångbåt, järnväg och diligens. Enhetstaxan var nu införd och frimärken kunde efter överenskommelse tillhandahållas på ångbåtarna.

Gefle ångbåtsbolag startade posttransporter på linjen Stockholm - Öregrund - Gävle under våren 1861 och då bl.a. med ångfartyget "Sten Sture". Ångfartygsbolaget Trafik trafikerade samma sträcka och var också postförande med bl.a. "Alexander von Humboldt" och "Telegraf".

Gefle ångbåtsbolag

Brev avsänt från Gävle på linjen Gävle - Öregrund - Stockholm med notering på omslaget "p Sten Sture". Brevet är ankomststämplat 29.6.1863 med Öregrunds cirkelstämplar Nst 10, typ 1. Brevet är adresserat till handlaren Herr Edv. Störn, Öregrund. Korrekt frankering för inrikes brev, första viktklassen, 12 öre (F91).

6. SKEPPSPOST

Ångfartygsbolaget Trafik

Inrikes brev avsänt från Stockholm på linjen Stockholm - Öregrund - Gävle med ångfartyget "Alexander von Humboldt". Notering på omslaget "per Humboldt". Ankomststämplat 3.8.1870 med Öregrunds cirkelstämpel Nst 10, typ 1. Korrekt frankering för inrikes brev, första viktklassen, 12 öre (F9d3).

Inrikes brev avsänt från Stockholm på linjen Stockholm - Öregrund - Gävle med ångfartyget "Telegraf". Notering på omslaget "f Telegrafen". Ankomststämplat 6.11.1871 med Öregrunds cirkelstämpel Nst 10, typ 2. Korrekt frankering för inrikes brev, första viktklassen, 12 öre (F9d3).

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITONER

ÅXP 51 (1874 - 1875)

STOCKHOLM - NORRTELJE - ÖSTHAMMAR (S/S NORRTELJE 1)

Avtryck i blå stämpelfärg

ÅNGBÅTS PXP 51
F21n 4.10.1874

ÅNGBÅTS PXP 51
F21n 10.8.1875

ÅXP 55 (1876 - 1877)

STOCKHOLM - NORRTELJE - ÖSTHAMMAR (S/S ÖSTHAMMAR 1)

ÅNGBÅTS PXP 55
F21p 13.8.1876

S/S ÖSTHAMMAR 1 i hamnen i Östhammar

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER
ÅXP 52 (1876 - 1880)
STOCKHOLM - NORRTELJE - ÖSTHAMMAR (S/S NORRTELJE 1)

F.32a 7.8.1877

Inrikes brev, korrekt porto 12 öre (F32c2), avstämplat ÅNGBÅTS PXP No. 52 25.6.1879.

ÅXP 51 (1883 - 1901, 1902 - 1923)
STOCKHOLM - NORRTELJE - ÖSTHAMMAR - SUNDSVALL
(S/S WINGÅKER, S/S ÖSTHAMMAR, S/S ÖSTHAMMAR 1)

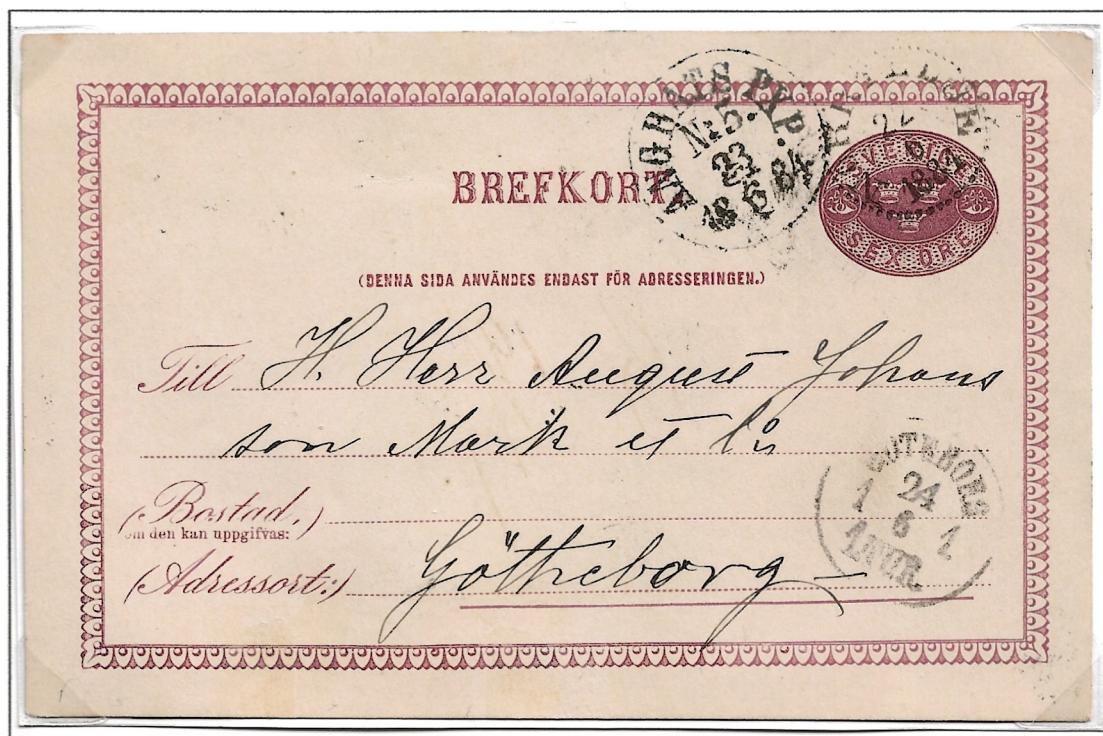
Brevkort (bKe7) stämplat ÅNGBÅTS PXP no.51 27.8.1886 adresserat till Skellefteå.
 Från 1902 gick turen längs Norrlandskusten till Sundsvall och Ljusne.

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER

ÅXP 5 (1884-1886, 1891 - 1831)

STOCKHOLM - NORRTELJE - ÖSTHAMMAR (S/S FURUSUND)
(S/S ROSLAGEN, S/S FURUSUND, S/S ÖSTHAMMAR II)

Brevkort (bKe6) stämplat
Norrtelje 22.6.1884 och
därefter med MYCKET
OVANLIG TRANSITSTÄMPEL
"ÅngbåtsPXP.N:5" typ 1
slagen 23.6.1884.

Korrekt frankerat inrikes brev, 10 öre (F54), avstämplat ÅNGBÅTS PXP No. 5 typ 2
17.8.1896. Brevet har omsorterats till S/S STRÖMMA KANAL (ÅXP 62) som angjorde Stafnäs.

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER

ÅXP 156 (1890 - 1902)

ÖSTHAMMARS SKÄRGÅRD (ÅNGSLUPARNA TÄRNAN 1 OCH WICTORIA 4)

ÅXP 156 trafikerade flera mindre bryggor i Östhammars skärgård, bl.a. Sladdarö, Elfsnäs och Östra Tvärnö. Dessutom angjordes Öreggrund och Hargshamn.

ÅNGBÅTS PXP 156
5.7.1890

ÅNGBÅTS PXP 156
11.7.1891

Samverkan mellan båt- och tågtransport

En av delägarna i ångbåtslinjen var trafikchef på Dannemora-Hargs järnväg och han insåg nytta av att både passagerare och gods kunde komma till Harg-Hargshamn med tåg och därefter få snabb och billig vidaretransport till Östhammar och näraliggande öar med båt och vice versa. Detta skulle gynna handlare, hantverkare, stadens badanstalt och inte minst postgången.

Den nyinköpta ångsluppen "Victoria" i Östhammars hamn med besättning och fartygsägare. Anledningen till köpet var att rederiets verksamhet gick bra och föregångaren "Tärnan" inte höll måttet längre.

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER

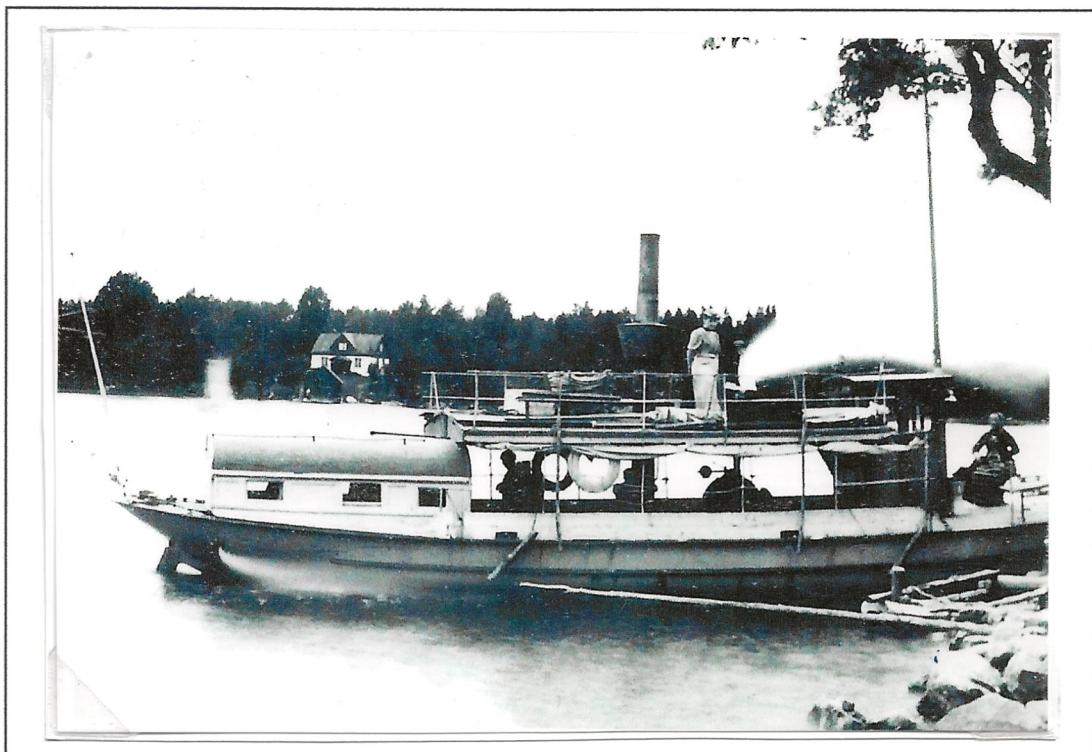
ÅXP 178 (1897 - 1898)

ÖSTHAMMARS SKÄRGÅRD (ÅNGSLUPEN TÄRNAN)

ÅXP 178 trafikerade linjen Östhammar - Hargshamn – Öregrund dagligen med ångslupen "Tärnan". En av Tärnans huvuduppgifter var att transportera passagerare till och från de stora kustångarna som trafikerade Norrlandskusten från Stockholm. Under vår och höst då trafiken var mindre intensiv utfördes en del bogseringsuppdrag och en hel del lustresor. Makuleringsstämpeln ÅXP 178 var endast i bruk under ett år.

ÅNGBÅTS PXP 178
F59 20.9.XXXX

Ångslupen Tärnan förtöjd vid Karö ström, strax norr om Östhammar.

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER
ÅXP 187 (1916 - 1936)
STOCKHOLM - BLIDÖSUND - VÄDDÖ KANAL - ÖREGRUND (S/S WAXHOLM III)

Inrikes brevkort, 5 öre, avstämplat ÅNGBÅTS PXP No. 187 1.8.1917.
Ankomststämplat Stockholm 2.8.1917.

Ångbåten "Waxholm III" i Väddö kanal på väg mot Stockholm.

7. ÅNGBÅTSPOSTEXPEDITIONER
ÅXP 78 (1919 - 1948)
STOCKHOLM - VÄDDÖ KANAL - ÖREGRUND (S/S ÖSTANÅ III)

Inrikes brev, korrekt porto 20 öre (F149), avstämplat ÅNGBÅTS PXP No. 78 4.8.1921.

S/S "Östanå III" förtöjd vid ångbåtsbrygga i Väddö kanal
för i- och urlastning av gods och passagerare.

**Ny stämpeltyp (typ XII)
från 1938**

ÅXP 78 (typ XII)
6.7.1941